

днес съм склонен да вярвам, че някои от стихотворенията, посветени по-късно на М. Тодорова, са били първоначално адресирани до Дора Габе. Връзката между двамата вероятно се отнася към 1903–1904 г., когато бъдещата поетеса започва да следва в Софийския университет. До голям степен тя следва типологията на отношенията Яворов – Мина: когато Пьотр Габе узнава за тази връзка, той е скандализиран, както по-късно и еленският чорбаджия Юрдан Тодоров. За да я прекрати, състоятелният чифликчия изпраща дъщеря си да учи в чужбина (първоначално в Женева, впоследствие – в Гренобъл). Разривът между двамата е бурен и не е изключено оскърбеният Яворов да си е „отмъстил“ на Д. Габе, като е посветил някои стихотворения, писани за нея, на друга. По-компетентно може да се изкаже по този въпрос проф. Иван Сарандев, който навремето подготви и публикува литературна анкета с поетесата, като бе допуснат да работи с нейния архив.

Но за рецепцията на любовната лирика на Яворов е без съществено значение на кого точно е посветено едно или друго стихотворение. За нас е извън всяко съмнение обаче, че заедно с личностната харизма на поета неговите стихове са били съществен елемент от стратегията му на съблазнител. Типологическото сходство на много от интимните му стихотворения с поетиката на италианската предренесансова лирика (т. нар. Тосканска школа или *долче стил нуово* според прочутия стих на Данте из „Божествена комедия“) обаче е литературоведска задача, която се изкушавам да разгърна по-убедително в сравнение с конспективното изложение в „Прологомена“.

Единственото българско изследване върху връзката между лириката на трубадурите, поетите от Тосканската школа и Данте е една глава от докторската ми дисертация, публикувана за първи път под заглавие „Данте, „стилновистите“ и традициите на провансалската лирика“ в книгата ми „Сред класиката“ (НП, 1989). Ще се опитам да екстраполирам. И за трубадурите, и за тосканските поети, и за Данте любовта е принципно *екстраматримониална*, т.е. извънбрачна, за да не бъде зависима от никакви материални съображения.

Ангелизацията на любимата се появява за първи път в песните на късния трубадур Гилем де Монтанягол, чието биографично време съвпада с появата на Тосканската школа. В едно негово стихотворение любимата е оприличена на „*obra de paradis*“ („райско творение“). Но освен ангелизацията на любимата, възприета като ефектен образ към края на XIII в. под въздействие и на модния по онова време *марианизъм* (култ към Божията майка, към Богородица), още в поезията на Гuido Гуиницели,